

40 ÅR i Stubberup

Som I nok kan regne ud, hører jeg til pionererne i Stubberup. Det var os, der byggede hus omkring 1970. Og vi er ikke mange tilbage. Da jeg gennemgik medlemslisten, fandt jeg frem til, at ud af de mange huse, der blev byggede i 70'erne, er det i dag kun 9 huse, der stadig beboes af bygherrerne !. Så det er ved at være i 11. time, at I får en situationsrapport fra den gang Stubberup og pionererne var unge – i aften set fra en naturelskers synsvinkel.

I grunden er alle vi, der bor i Stubberup, vel naturelskere i et eller andet omfang. Hvorfor skulle man ellers bo i den lille enklave af huse langt fra storbyens fristelser ?. Hos os er landskabet, naturen og stilheden de aktiver, som har fået os til at renoncere på så mange andre ting og udholde de besværligheder, det indebærer at bo lidt uden for alfarvej !.

Vi pionerer startede på bar mark og følte os lidt som nybyggerne i Canada.

Jeg kan huske, at jeg lånte en traktor med harve af en husmand i Lammestrup satte et bræt i harven og planerede min grund så godt jeg kunne. Det var gammel udpint agerjord, så det var ikke alt, der sådan uden videre ville gro.

I det første årti var vores haver hovedsageligt befolkede af lærker, agerhøns og harer. Sidstnævnte medvirkede til at forsinke havernes opvækst. Vi havde også den gang hårde vintre, så der blev gnavet meget bark og plantet meget om !.

De af os, der var optimistiske nok til fra starten at hænge fuglekasser op på husene, kunne glæde os over, at de blev beboede af husrødstjerter, som egentlig er bjergfugle. Men huse på en bar mark bliver åbenbart til et klippelandskab i dens optik, hvor den flytter ind, hvis lejlighed byder sig !

Som tiden gik og flere og flere matrikler blev bebyggede og alt det vi plantede skød i vejret, ændrede Stubberups landskab karakter fra græs- til busksteppe og det ændrede også faunaen. Nu var det arter som gulspurv og stillids, der blev karakterfugle og fasaner og rådyr begyndte at interessere sig for, hvad vi plantede i haverne – ikke mindst i køkken haverne !.

I dag har Stubberup – som I ved – fået mere eller mindre skovkarakter, sådan at vi nu strengt taget ikke behøver gå en tur for at opleve de pattedyr og fugle der lever i skovene omkring os. I min egen have har jeg set så relativt sjældne arter som skovmår, hermelin, sortspætte og skovsneppe !

I strenge vintre som denne vil vi endda kunne finde en koncentration af fuglene fra nabolaget på de parceller, hvor man fodrer gavmildt.

Gennem 80erne og 90erne havde vi en stor bestand af pindsvin i Stubberup. Det havde mine børn og jeg megen glæde af. Vi fodrede dem om efteråret på terrassen, så de kunne gå velpolstrede i hi – bl.a. i den pindsvinehytte, som stadig står i min have. Men det er ved at være en saga blot, fordi vi har fået nogle hardcore huskatte i Stubberup, der er i stand til at slå pindsvineunger i hjel, når de er helt små og har bløde pigge. Jeg har selv overrasket en kat i gang med det forehavende i min egen have. – Moralen er: hold op med at omgive jer med rovdyr, der ikke kan opdrages !

Jeg vil nu vende mig lidt mod det omgivende land og her springer vores friareal straks i øjnene. Det ligger den dag i dag hen som en græssteppe, der skrånede ned mod den lille idylliske sø, som det gjorde i 70erne. Dog har forskellige grundejerbestyrelser forvaltet det lidt forskelligt.

I starten af 70erne lå det helt brak og dengang var det yngleplads for en af DKs sjældneste fuglearter: engsnaren. Den hedder på latin *Crex crex* – et lydefterlignende navn og dens sære kraftige stemme har sikkert undret mangen en natteravn, for det er først omkring midnat at den oplader sin røst, som man ikke umiddelbart forbinder med en fugl.

Den forsvandt imidlertid omgående midt i 70erne, da man begyndte med høslet så tidligt på sæsonen, at fuglens yngel gik tabt. Dette skete med skam at melde på min egen foranledning. Jeg sad dengang selv i bestyrelsen og da jeg samtidig havde heste – min carport var dengang en lukket stald, der husede 2 heste og en pony – så entrerede vi med en husmand fra Lammestrup – Villy Mortensen – som høstede høet på friarealet og deponerede det på sit høløft, hvor jeg og andre fra Stubberup kunne hente noget efter behov mod betaling. Resten anvendte han selv og foreningen blev holdt skadesløs !

Ellers har den frodige blanding af tagrør og brændenælder, der kranser søen mod syd, i alle årene – på nær et enkelt: 2008 – huset en af vor faunas mest spektakulære sangfugle: den relativt sjældne kærsanger, der udmærker sig ved ikke at have nogen egen sang, men udelukkende imiterer andre fugles lyde. Da kærsangerhannen også opbygger sit repertoire i vinterkvarteret i Østafrika, har vi altså i alle disse år kunnet nyde en meget eksotisk stemme, hvis vi har bevæget os ned til mosehullet om aftenen især fra slutningen af maj til omkring Skt. Hans !. Den er ikke særlig højrøstet, men synger i et rivende hurtigt tonefald, så man skal helt derved for at få det fulde udbytte af sangen.

Jeg vil godt på kærangerens vegne kvittere for, at denne grundejerforenings bestyrelse nu afholder sig fra at slå vegetationen nord for gangstien ved søen. Det gav straks pote: kærangeren er vendt tilbage, men fik godt nok ingen af sine unger på vingerne i 2010, idet en gøg lagde æg i dens rede!. Jeg var så heldig at se den nyudfløjne gøgeunge sidde på en gren i en af pilebuskene, hvor den blev fodret af sin plejemor – kærangeren, der sad på ryggen af gøgeungen og proppede insekter i det store gab!

Skovene omkring Stubberup har som bekendt 3 forskellige ejerskaber: Svenstrup Gods, Jonstrupgården og Staten i form af Bidstrup Skovdistrikt. Svenstrupskovene er siden 1970 blevet stærkt forarmede – set gennem en naturelscopers briller. Godset fattes penge – derfor er hugsten blevet mere og mere intensiveret, sådan at der i dag ikke er megen højskov tilbage. Jagten, der er en af godsets største indtægtskilder, er også blevet intensiveret. Summa summarum: Det er gået stærkt tilbage for både flora og fauna!. F.eks. Huser dette store skovområde kun et enkelt eller 2 par duehøge.

Heldigvis findes der stadigvæk hist og pist små oaser. F.eks. lige bag vores egen lille mosehul, hvor der i den fugtige skovbund vokser spændende planter som skælrod, firblad og den totalfredede orkide: tyndakset gøgeurt!

Som noget helt andet, så har Svenstrupskovene – nærmere betegnet Stubberup Storskov i alle årene frem til 08 huset noget så eksotisk som en eneboerske! – ved navn Sonja. Hendes lille træhus ligger ved den skovvej, som munder ud til hovedvejen lidt nord for Snekkerupvejen. Mine børn elskede at besøge hende jeg fulgte tit med, for hun omgav sig med en masse dyr: høns og duer, kalkuner og påfugle foruden nogle meget velopdragne hunde og så var hun fuld af gode historier – ikke mindst om de mange besøg hun fik af ræven, der havde kronede dage den gang, for alle hendes fugle gik frit omkring og Sonja undte den gerne en godbid – bare hun fik lov til at se Mikkel!

Sonja levede meget primitivt – havde hverken indlagt lys eller vand og mobiltelefon fik hun vist først, da hun begyndte at blive svagelig.

Det sjoveste hun havde gennem årene var nok Viggo – en tam råge, der som unge var faldet ud af reden og som Sonja havde taget med hjem og passet. Viggo viste sig at være en hunråge, for hvert år byggede den rede lige over indgangsdøren og vogtede nidkært over alle de golde æg, som hun lagde. Så nidkært, at Sonja måtte sætte en postkasse op ved indkørslen for at undgå at postbudet blev maltrakteret af Viggo, når han kom med aviser og post!

Skoven blev fattigere, da Sonja døde som 90årig. Hendes børn og børnebørn bruger nu huset som week-endhytte, så vidt jeg ved.

Jonstrupgårdens Skov har i alle årene været drevet meget lemfældigt. Der er det rideskolen, som er den primære indtægtskilde, så skoven har i vid udstrækning fået lov til passe sig selv. Jeg kan huske, at de beboere på Engdraget, der har den flotte udsigt ned over den store mose, allerede i 70'erne begyndte at grue for den den dag, hvor den store bøgeskov, der danner baggrund for mosen, skulle blive fældet.

Den står der stadig og er efterhånden mere truet af råd end af hugst og meget af skoven begynder at få karakter af naturskov. Desværre er dens udstrækning ret begrænset og dermed dens biologiske betydning. Men alligevel – hvis man gerne vil se en skovmår eller finde sjældnesvampe, så er det der man skal gå en tur !

Bidstrupskovene har en lille udløber – Pederstrup Skov – der mod øst grænser op til Jonstrupskoven. Som i alle andre stats- og magistratskove bliver der her fældet behersket i forhold til flertallet af privatskove, så her er det også værd at færdes.

Personligt foretrækker jeg, når jeg planlægger en lidt længere skovtur, at køre over på den anden side af hovedvejen, hvor størstedelen af Bidstrup fletter sammen med Skjoldenæsholmskovene til et meget stort og spændende skovområde med adskillige gamle og nye søer, der huser en rig flora og fauna.

Bl.a. yngler der her en 3 – 4 par svaleklirer, som er en ejendommelig lille vade fugleart, der først indvandrede til DK for 60 år siden. Det ejendommelige består i, at den i modsætning til alle andre vadefugle ikke lægger æg på jorden, men i gamle drosselreder. Så den hjælper jeg hvert forår ! – Når de første solsortekuld i min have er blevet ædt af skaderne, samler jeg de tomme reder sammen og sætter dem op i egnede grengafler ved en af de små skov søer på Bidstrup Skovdistrikt !

Eller jeg kører ned til Kværkeby Mose og den tilgrænsende Humleøre Skov, hvor havørnen nu på 3. år skal til at yngle. Disse havørne lægger fra tid til anden også deres vej forbi Stubberup, hvor jeg ved at flere af mine medborgere også har beundret de store vingefang – de flyvende døre !

Så mangler jeg kun at kaste et blik på det agerland, der også grænser op til Stubberup og det kan kun føre til et hjertesuk !: I 70'erne havde vi om foråret mange dejlige viber, der tumlede over markerne og de mange små vådområder i vores nærhed. Nu, hvor jorden er frosset genopstår de som smeltevandssøer, men resten af året er de drænet bort af nidkære bønder med EU.tilskud.

Så idag hører det til en sjældenhed at se og høre den skønne vadefugl, der efter mange ornitologers mening rettelig burde have været vores nationalfugl i stedet for knopsvanen, der klarer sig udmærket. I så fald havde viben måske fået lidt mere bevågenhed fra de myndigheder, der har tilsynspligt over for bøndernes gøren og laden !.

Nu er jeg vist kommet hele vejen rundt ! – Er der nogen spørgsmål, kommentarer eller rettelser ??